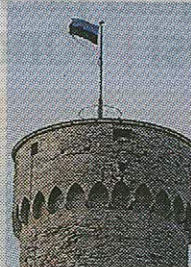

TEET MALSROOS

702 eurot kulus läinud aastal Pika Hermannil lippudele. Praegu on tornis juba kuues lipp. Üle-eelmisel aastal läksid lipud maksma 490 eurot.

Pika Hermannil lehviv sinimustvalge on valmistatud ilmastikukindlast kvaliteettriidest – spetsiaalsest värvitud lipuriidest, mis märgudes värvi ei anna. Tornis lehvivad lipud arhiveeritakse, erandjuhtudel ka kingitakse kellelegi. Näiteks on selle saanud olümpiavõitjad. **SIIM RANDLA**

HOOLDUSPERE EMA: «Otsis abikaasaga ajalehest kanu, aga leidsime hoopis lapsed!»

Pereema raske lapsepõlv ajendas pakkuma tuge samasuguse saatusega lastele

• KRISTIINA TILK
kristiina.tilk@ohtuleht.ee

Eestis elab palju lapsi, kes ei saa ühel või teisel põhjusel üles kasvada oma vanematega. Harjumaal ühes väikekülakeses elav perekond on võtnud enda südameasjaks anda neile lastele seda, millest nad kõige enam puudust tunnevad – pere, kodu, õed-vennad ja armastus.

võimalust vajadusel ka see oma nurgake leida,» ütleb Õie.

Aga teil endal? «Meil abikaasaga seda enda aega väga palju üle ei jää. Eks lapsedki tulid nii, et mina rääkisin, et võtame, ja abikaasal ei jäänud üle muud, kui nõustuda,» naerab Õie. Ometi leiavad nad mõlemad, et kui oleksid toona laste asemel ikkagi kanad võtnud, oleksid nad tänasel päeval poole vaesemad.

Õie sõnul küsib alati ta ka lastelt, mida nad arvavad, kui keegi perre lisanduks ja alati on nõus olnud: «Eks nemad vaatavad seda selle nurga alt, et on tore, kui

laste seda, millest nad kõige enam puudust tunnevad – pere, kodu, õed-vennad ja armastus.

Tuule külas elavatel Õiel ja Aavol on neli last, kasulapsi kolm. Õie ütleb, et see, kuidas kasulapsed üldse tee tema ja abikaasani jõudsid, on omamoodi huvitav ja naljakas. «Oli just tõusuaeg, seda meeletut langust majanduses ei olnud. Otsustasime abikaasaga, et võtame endale kanad. Uurisim Maalehest kuulutusi – kanu ma ei leidnud. Leidsin rubriigist «mitmesugust» hoopis lapsed,» muigab Õie.

«Esimene kasulaps tuli meie juurde viis aastat tagasi. Ega ma ausalt ei uskunud, et meile üldse helistatakse või et me võiksime asenduspereks sobida,» meenutab Õie ärevaid hetki pärast seda, kui andis Mäe-kodu lastekodule teada, et soovib olla ühele lapsele tugipereks.

«Pärast seda, kui olin kõne lõpetanud, peksis süda sees. Ma nii tahtsin, et keegi käiks meil suvel mängimas, aga arvasin, et ega me kvalifitseeru,» räägib Õie, kelle üllatuseks nende pere siiski välja valiti. Õie ütleb, et tegelikult tahtsid nad esialgu tüdrukut, aga läks hoopis nii, et tuli kümme aastat vana poisslaps: «Tal oli noorem vend ka seal, kes kuuldes, kuhu vend läheb, hakkas keksima, et tema tahab ka, tema tahab ka. Ja nii saime tegelikult ühe lapse asemel hoopis kaks.»

Keerulised elusaatused

Õie leiab, et võib-olla on soov pakkuda raske ja valusa minevikuga lastele kodu tingitud sellest, et endagi elu pole olnud kõige roosilisem. «Mina olen pärit perest, kus oli kuus last. Kasvasin ilma isata ja meie majanduslik olukord polnud kiita,» jutustab Õie, kelle haridusteegi katkes üsna varases nooruses.

TUNNUSTUS: Õie ja Aavo olid kutsutud MTÜ Igale Lapsele Pere kasuperede tänuüritusele Estonia teatrisse.

KÕIK KOOS: Tagareas isa Aavo, tema süles Juhan (1 a 10 kuud), Janar (17), ema Õie, ema süles kasulaps Jelisaveta (4), Jane (15). Esireas kasulaps Jaan (9), kasulaps Nastja (11) ja Janeli (8).

«Kolisime palju, sõpru oli raske leida ja õiget kodu ei olnud. Nii saingi vaid seitse klassi haridust. Minu õelt on lapsed ära võetud ja juba siis ma mõtlesin, et tahaksin aidata. Aga see oli ammu ja olin toona liiga noor,» meenutab Õie. Praegu on ta asunud nooruspõlves vajaka jäänud teadmisi omandama ja käib koolis: «Käin Paldiskis täiskasvanute gümnaasiumis. Käsil on kümnes klass. Eks ta ras-

ke on, olen mõlgutanud ka loobumismõtteid, kuid püüan siiski pingutada ja mitte alla anda.»

Tööl Õie praegu ei käi, on noorima, aasta ja kümnekuuse lapsega lapsehoolduspühkudel. Ta on ka Tallinna ja Harjumaa Lasteterikaste Perede Liidus vabatahtlik ning volikogu liige koduvallas.

Abikaasa Aavotki pole elu kästel kandnud. Tema on pärit perest, kus sirgus neli last. Elati

maal, ema-isa olid kogu aeg tööl ning nii oli Aavo peamine kasvataja hoopis vanaema.

Nagu oma lapse kasvatamine

Seda, et kasulapsed oleksid kuidagi teistmoodi kui enda lihased lapsed, Õie ei arva ja nende eest hoolitsemisel lähtub ta põhimõttest – kasvatan nagu oma last, nad on võrdsed.

«Enne kui laps perre tuli, olin saanud koolituselt selge ettekujutuse, mis toimuma hakkab. Midagi keerulist ei ole olnud. Et meie juures olevad lapsed on eestkostelepinguga ja kelle vanemalt on hooldusõigus ära võetud, siis tohivad nad ka enda vanematega kohtuda. Ja kui ühe või teise lapse vanem midagi toob, siis ütlen lastele, et me jagame võrdset,» teatab Õie. «Selgitan lastele, et kui mina midagi toon, siis ka ju neile kõigile.»

Õie usub, et üks tugev pluss selles, et kohanemine on alati ilma suurte probleemideta läinud, on sellel, et neil on suur maja ja palju mänguruumi. «Eks muidugi väikesteid näaklemisi tuleb ette, aga lastel on siin vabadust ja

paevai poole vaesemad. Õie sõnul küsib alati ta ka lastelt, mida nad arvavad, kui keegi perre lisanduks ja alati on nõus olnud: «Eks nemad vaatavad seda selle nurga alt, et on tore, kui on palju lapsi, kellega koos mängida.»

Trots vanemate vastu

Õie sõnul on sageli kasulapsed tulnud peredest, kus nendega pole tegeldud, neid on valesti koheldud ja nad on arengus maha jäänud. Siis tekib Õiel trots – miks te üldse sünnitate, kui te ei taha neid lapsi? «Lastest on ju kahju. Nemad kannatavad. On olnud neidki, kes tulevad täitsa tühja seljakotiga. Neil pole mitte midagi. Oma ema on ju lapsele kõige kallim, ma tean seda. Väike tüdruk mul siin alguses ikka igal õhtul nuttis oma emmet. See on valus,» räägib Õie.

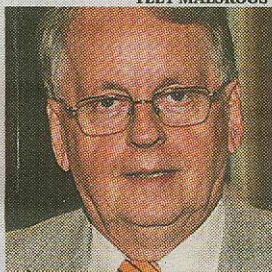
Kergemaks teeb lapse jaoks asja ehk see, et vanematega suhted ei katke, vaid kui asjad saadakse korda ja elu joonde, pääseb laps taas koju. «Ma olen mõnikord mõelnud, et kui nad tagasi lähevad, mis saab. Muidugi on kurb, aga samas ma tean ja olen arvestanud, et üks hetk see juhtub. Samas aga loodan ma, et nad ei pelga ja leiavad alati tee tagasi ka siia, sellesse koju. Et nad julgeksid alati tulla ja hea tundeiga koduusse lahti teha,» ütleb Õie.

Lähiajal aga Õie sõnul perelisa oodata ei ole – vähemalt senikaua, kuni kõige suurem on täiesti suureks saanud.

Kui vana ta on? «Seitseteist. Aga loomulikult seab elu ka omad piirid. Praegugi juba tegelikult. Meil on seitse last, aga viiekohaline auto,» toob Õie lihtsa näite.

Neil, kes soovivad asenduspereks hakata, soovitab Õie plaan läbi mõelda ja võtta ka vastav koolitus, sest kaotada ei ole midagi. Pigem võita. «Lapsed on meie rikkus. Kui me ei oleks seda otsust teinud, siis kindlasti oleks palju, mis täna meie elus olemas, hoopis puudu,» ütleb Õie.

TEET MALSROOS

ENN EESMAA: KESKERAKOND VÕTAB EUROOPA PARLAMENDI VALIMISTEL KAKS KOHTA

Riigikogu liige **Enn Eesmaa** (pildil) usub, et kolme koha võitmine Keskerakonna kandidaatide poolt Euroopa Parlamendi valimistel on võimalik, kahe koha võitmine tõenäoline. Üheks kandidaadiks esitatud Enn Eesmaa on kinnitanud, et kaalub kandideerimist. Arvan, et erakonna suuremad häälemagnetid võiks oma soovi korral kõik edukalt Brüsseli parlamenti kandideerida, selgitab ta. Loomulikult peaks need inimesed üsna hästi hakkama saama inglise või prantsuse keeles ning olema head suhtlejad, ütleb Eesmaa, et Brüsselis enamikku meie isegi tuntud poliitikuid ei teata. **SIIM RANDLA**

ime

Tunnustati vanemliku hooli jäänud lapsi kasvatavaid kas

MTÜ Igale Lapsele Pere koostöös Estonia Teatriga korraldasid 11. jaanuaril esimest korda omalaadse tänuürituse, kus tunnustati peresid ja üksikisikuid ehk kasuvanemaid, kes on võtnud kasvatada vanemliku hoolitsuseta jäänud lapsi.

«Nad on teinud seda tööd ustavalt, pühendumisega ja pikka aega, pakkudes lastele uut võimalust lapsepõlveks ja perekonnaks,» ütleb MTÜ Igale Lapsele Pere juhataja Jane Snaith. Tema sõnul vajab Eesti hädasti riiklikku asendushoolduse süsteemi reformi – muutust, kus vanemliku hooli jäänud laps paigutatakse esimese valikuna perekonda mitte hooldusasutusse. «Alla kolmeaastaste asutusse paigutamine peab saama seadusega täiesti keelustatuks,» ütleb Snaith. Asendushoolduse süsteemi arenguks on Euroopa toetusfondidesse järgmiseks perioodiks kirjutatud pere- ja kogukonna keskse hoolduse nõuded, mis kehtivad ka Eestis. Sotsiaalministeerium lubab ESF struktuuritoetuse rahaga hoolitsuseta laste jaoks paremate hooldusvõimaluste loomist ning

LOOSIMINE: Tänu kolm perekonda võimalus sõita E

perepõhiste hooli. Et sageli on ku ni, et riik ja ametn resid ei oleks, neil siis MTÜ Igale Lap täita ning kutsusid. Tänu- ja tunnustusel nii sotsiaalm Euroopa Parlame Rõivas andis loot sammu aasta - te koostööd. Ojulan hele liikmele välja - võitjad valiti loo üle 170 inimese, k tud olid ka Igale L sivad toetajad nin seas gospelkoor L

RIKAS NAINE:

Nelja lihast ja kolme kasulast kasvatav Öie usub, et lapsed on toonud tema ellu enam rahulolu, kui seda suudaks ükskõik mis rahasumma. **ARNO SAAR**

Tunnustati vanemliku hoolitsuseta jäänud lapsi kasvatavaid kasuvanemaid

MTÜ Igale Lapsele Pere koostöös Estonia Teatriga korraldasid 11. jaanuaril esimest korda omalaadse tänuürituse, kus tunnustati peresid ja üksikisikuid ehk kasuvanemaid, kes on võtnud kasvatada vanemliku hoolitsuseta jäänud lapsi.

«Nad on teinud seda tööd ustavalt, pühendumisega ja pikka aega, pakkudes lastele uut võimalust lapsepõlveks ja perekonnaks,» ütleb MTÜ Igale Lapsele Pere juhataja Jane Snaith. Tema sõnul vajab Eesti hädasti riikliku asendushoolduse süsteemi reformi – muutust, kus vanemliku hoolita jäänud laps paigutatakse esimese valikuna perekonda mitte hooldusasutusse. «Alla kolmeaastaste asutusse paigutamine peab saama seadusega täiesti keelustatuks,» ütleb Snaith. Asendushoolduse süsteemi arenguks on Euroopa toetusfondidesse järgmiseks perioodiks kirjutatud pere- ja kogukonna keskse hoolduse nõuded, mis kehtivad ka Eestis. Sotsiaalministeerium lubab ESF struktuuritoetuse rahaga hoolitsuseta laste jaoks paremate hooldusvõimaluste loomist ning

LOOSIMINE: Tänuüritusel loositi välja kolm perekonda, kelle kahel liikmel on võimalus sõita Brüsselisse. ARNO SAAR

perepõhiste hooldusvormide arendamist.

Et sageli on kuulda laiemas avalikkuses tooni, et riik ja ametnikud teevad kõik, et kasupered ei oleks, neid ei tunnustata, ei toetata, siis MTÜ Igale Lapsele Pere tahab seda lünka täita ning kutsusid appi ka riigi esindajad.

Tänu- ja tunnustussõnadega esinesid üritusel nii sotsiaalminister Taavi Rõivas kui ka Euroopa Parlamendi saadik Kristiina Ojuland. Rõivas andis lootust, et alanud aasta on pika sammu aasta – tegemaks rohkem ja paremat koostööd. Ojuland pani kolme perekonna kahle liikmele välja võimaluse sõita Brüsselisse – võitjad valiti loosi teel. Kokku osales üritusel üle 170 inimese, kellest 90 olid lapsed. Kutsutud olid ka Igale Lapsele Pere 2013. aasta püüvad toetajad ning mitmed esinejad – teiste seas gospelkoor Living Stone ja lauljatar Mia.